

30-åringen som klev in i framtiden

Det är viktigt att vara i kontakt med sin egen historia. Där finns ofta lärdomarna som behövs för att tänka och handla vist i nuet. Ännu viktigare är att lägga märke till Guds handlande i det förgångna, för att påminnas om att Gud är god och vis, även när vägen syns besvärlig, smärtsam, och kantad av missgärning. Gudsfruktan är vishetens begynnelse. Den som önskar vara vis *idag*, inför *imorgon*, gör väl i att se Guds styrelse *igår*. Församlingsfakultetens 30-årsjubileum är ett tillfälle att söka och finna ”prov på Guds godhet jag rönt” (Sv. ps. 260:1) under de gångna åren, vilket detta nummer av *Hälsning* ger exempel på. Avsikten med denna artikel är emellertid att hämta ledning av Guds handlande för *imorgon*. Arvet från 30 års verksamhet förpliktar och manar till ödmjuk förvaltning för kommande 30 år (eller så lång tid Herren ger). Vad kan vi ta med oss från igår för vårt arbete inför imorgon? Här följer en personlig reflektion, som jag vill formulera i fyra punkter: Församlingsfakulteten står 1) på fast grund, 2) i flexibel tjänst, 3) för Kristi kyrka, 4) inför en oviss (men segerviss!) morgondag.

På fast grund

Under de två år jag vistades i USA märkte jag att många skolor på luthersk grund medvetet avstod från statligt stöd för att inte hamna i en beroendeställning. Det man framför allt ville värna var den *teologiska* självständigheten, att inte behöva ge efter för ideologiska påtryckningar för att behålla ”nödvändigt” ekonomiskt stöd. Om detta, och kontrasten till svenska förhållanden, skulle jag kunna skriva mycket, men jag slås av att Gud faktiskt vakat över FFG:s teologiska frihet under tre decennier av dramatiska teologiska förflyttningar i det svenska kyrkolandskapet. En del av FFG:s historieskrivning skulle kunna handla om utebliven ackreditering från svenska högskoleverket, uteblivet statligt stöd, uteblivet studiemedel, uteblivna studenter. Men den kan också handla om hur Gud förser och hur han i det fördolda handlar för att bevara sitt Ord ibland oss rent och oförfalskat.

En del av FFG:s historieskrivning skulle också kunna handla om ”kvinnoprästmotstånd” (en stämpel som ofta satts på FFG i avskräckande syfte), men den kan också handla om hur Gud själv vakar

över sin skapelseordning när de senaste 30 åren uppdragats som ett våldsamt uppror mot Skaparen. Frågan om manligt och kvinnligt är insatt i ett större sammanhang, och i en större strid. Det handlar inte bara om församlingsordning, utan om vad en människa i grunden är skapad till, i Skriftens ljus.

En del av FFG:s historieskrivning skulle också kunna handla om det ”ovetenskapliga” i att utgå från Skriftens ofelbarhet och bundenheten vid den lutherska bekännelsen. Men den kan också handla om hur Gud värnat teologisk fördjupning och förmedling med tilltro till Guds ords *klarhet* och *verkan*. Dessutom finns i luthersk *korsteologi* en teologisk resurs som inte förklaras av allt som idag möter i kyrka och omvärld (kontra all härlighetsteologi), utan snarare visar en väg framåt, buren av både frälsningsvisshet och frimodighet. Gud har inte gett oss missmodets ande (2 Tim 1:7). Detta är kyrkans villkor *under korset*. Ända till nu har Herren hjälpt oss, som profeten Samuel en gång sa (1 Sam 7:12). Den fasta grund som Skriften och den evangelisk-lutherska bekännelsen utgör bär FFG in i framtiden.

I flexibel tjänst

Trettio år utan egen ackreditering har inte bara inneburit begränsningar för FFG utan också bidragit till lösningsorientering och kreativitet. Alla lösningsförslag har inte fallit väl ut, men nyttiga erfarenheter har gjorts som bidragit till det som FFG idag är och gör. Ett exempel är den resursbank som idag kallas ”Församlingsfakulteten för alla”, vilken bidrar till förkovran för ett teologiskt intresserat lekfolk. ”Lekmän tar ansvar” var en paroll för många år sedan, men den har knappast blivit mindre relevant. 30 års erfarenhet visar också att tydlighet i (den lutherska) bekännelsen inte inneburit ekumenisk isolering för FFG. Tydlighet kan öppna upp. En tilltagande skara från traditionell frikyrklighet har på senare år sökt sig till FFG:s olika arrangemang/program

och känt en hemhörighet på Bibelns grund, till förnyat engagemang och teologisk medvetenhet i sina respektive sammanhang.

Svårigheten med att navigera i den svenska högskolekontexten har lett FFG till tätare internationella förbindelser, vilket Rune Imberg tar upp i sin artikel, och ett bredare engagemang för teologisk utbildning på luthersk grund i ett nord- och östeuropeiskt perspektiv. När jag frågar hur *Gud* handlat i förgångnen tid tycker jag mig se hur Gud skapat en plattform som överbryggat historiska, kyrkogeografiska och språkliga barriärer för att värna vad som måste anses vara en överlevnadsfråga för Kristi kyrka. När Kyrkan så hårt ansätts av sekularismens många uttryck behöver morgondagens präster och andliga ledare *teologisk förankring* och *integritet*, och ett sammanhang som hålls uppe inte i första hand av ett visst samfunds stabilitet eller ledarfigurer utan av en solid *bekännelsegrund*. Med lyhördhet för hur *Herden* tar hand om sina fårahjortar i vår del av världen leds FFG in i framtiden till att på den fasta grunden flexibelt tjäna var och en som kommer i vår väg, både lekmän och (blivande) präster, både innanför och utanför Sveriges gränser. ”Men före går Herren ...!” (Sv. ps. 59:2)

För Kristi kyrka

Det sistnämnda perspektivet sätter fokus på frågan vilken typ av präster och ledare som Kyrkan behöver, och hur sådana kan *formas*. Under mina år i USA såg jag i bekännelseetrogna sammanhang en stor medvetenhet kring *pastoral formation*. Bön och gudstjänst hade sin naturliga (dagliga) plats i det teologiska studiet, liksom livet i en ”fältförsamling”. Jag såg kyrka och akademi i harmonisk samverkan, teoretiska studier praktiskt och pastoralt orienterade, och de klassiska teologiska disciplinerna (exegetik, systematik, kyrkohistoria, praktisk teologi) i samverkan för det övergripande målet att fostra studenter för *Kyrkans tjänst*. Församlingsfakulteten som en *fri* fakultet är faktiskt fri att utforma utbildning som ännu mer än tidigare *formar* för tjänst i Kristi kyrka. Mer finns att göra på FFG, men samarbetet med Lutherstiftelsen om pastoral utbildning sätter frågan om vad som formar präster högt på agendan. Det är det möjligas konst!

Bo Giertz talade på sin tid om *prästväckelse* som nyckeln till Kyrkans förnyelse. Väckelse är dock inte vårt verk, utan *Guds ords* verk. Giertz kunde tala om att ställa sig *under* Guds ord, inte över det (som i mycken modern teologi), men heller inte *bredvid*

Ordet i en position där ”jag” ställer frågorna som Bibeln sedan ska besvara. Att stå *under* Ordet är att låta Skriften ställa frågorna. Guds första fråga ställdes till en människa som gömt sig för Guds ansiktes ljus: *Adam, var är du?*

Ingen teologisk institution har väckelsen i sin hand, men en luthersk institution kan åtminstone lära av sina fäder om vad som på djupet formar en teolog. Martin Luther skriver i företalet till Psaltaren 119 om vikten av *oratio* (bön), *meditatio* (Ordets bruk), och *tentatio* (prövning). Bön kommer först, för varje teologistudent måste komma ihåg vem som är *Läraren*. Det är den helige Ande som måste fostra och lära. Därefter kommer med nödvändighet Ordets bruk, för det är i Skriften som den helige Ande är verksam till fostran och lärdom. Här ställer sig studenten *under* Guds ord, som Giertz talade om, med flit och lydnad. När det sker kommer anfäktelser och prövningar (*tentatio*) nästintill av sig självt, vilka används av Gud till att föra studenten in i ett mera inträngande rop till Gud (*oratio*) och i ett allt ivrigare sökande efter ledning i Guds ord (*meditatio*). Med tiden fostras en teolog fram efter Guds (inte eget) sinne, ett verk av Guds Ande. Det kanske inte sker under studietiden, utan – som hos pastor Savonius i Giertz självårdsroman *Stengrunden* – efter år av församlingstjänst, men det hör till den teologiska institutionens uppgift att ge utrymme för den helige Andes redskap när Han fostrar och formar en människa för tjänst i Kristi kyrka. FFG som institution är inget självändamål utan blott en tjänare. På den fasta grunden leds FFG in i framtiden som ett anpassningsbart redskap i Andens hand, när Anden uppehåller och utvidgar Kristi kyrka.

Inför en oviss (men segerviss!) morgondag

Återigen, FFG:s historieskrivning skulle kunna beskrivas som tre decennier av motvind, men om man tar motvinden ur *Guds* hand kan den bli till välsignelse och ledning för framtiden. Det som är lätt vunnet är ofta lätt svunnet. Kanske är det pessimistiskt att påstå att morgondagen ser ännu mörkare ut för kyrka och omvärld, men många har känt av en *eskalering* de senaste fem åren (pandemin, kriget, ekonomin, gängkriminaliteten för att göra en lång lista kort), ett tilltagande oväder där var och en som idag menar sig stå må se till att han inte faller (1 Kor 10:12). Det som inte förbittrar *förbättrar*, men inte utan Guds ord och Ande, inte utan den fasta grunden. Här har FFG sin kallelse för morgondagen,

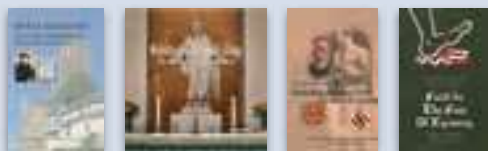
inte minst med den lutherska korsteologin som beprövad resurs. Vad är det Gud sagt och gjort *igår* som gör att vi frimodigt kan ta till oss Jesu ord och räta på oss "när vi ser allt detta hända" (Luk 21:31), förvissade både om att "förlösningen är nära" och att våra synder är förlåtna, det som ger visshet om att Gud är *med oss* och *för oss*, inte *emot oss* när mörkret tättnar? Återkommande hänvisar vår bekännelsegrund till Rom 4, om att Gud förklarar den ogudaktige rättfärdig av *tro*, den tro som håller sig till Guds ord och löfte (t.ex. artikel 4 i Augustana och Apologin). Den tron karaktäriseras av en förtröstan

som kastar morgondagens bekymmer och ovisshet på Herren som har omsorg oss (1 Petr 5:7), och som börjar med att tacka och lova Gud för *segern*, mitt under striden (som Lina Sandell diktat):

*Så kastar vi alla bekymmer på dig,
du lovat för allting att sörja.
Gå med oss på livets och sanningens stig,
att mitt under striden vi börjar
dig tacka och lova för segern.* (Sv. ps. 100:4)

JAKOB APPELL

Nya produkter från Församlings- fakulteten

Nyutgåvan av Bengt Häggglunds "Arvet från reformationen" med inledning av Torbjörn Johansson (220 kr) samt småskriften "Kristus igår och idag" av Jakob Appell (50 kr) har båda utgivits av Pro Veritate (nya namnet på FFG:s bokförlag) under 2023. För mer information och köp, se: www.ffg.se/books

"Bethelbekännelsen 1933" med inledning & kommentar av Torbjörn Johansson, som utgavs på FFG:s förlag 2021, har översatts till engelska! Boken är högaktuell och fick mycket publicitet vid utgivningen. Den engelska översättningen finns att köpa på Amazon, den svenska utgåvan finns på FFG.

Med köp av FFG:s profilprodukter, bl.a. mugg och anteckningsblock (150 kr/st), stöder du FFG:s verksamhet.

100-ÅRSJUBILEUM

– KYRKLIGA FÖRBUNDET FÖR EVANGELISK LUTERSK TRO

MED FÄDERNAS TRO MOT FRAMTIDENS SEGER GUDS ORD BÄR INTE BOJOR

Fredag 6 oktober kl 17.00

Församlingsfakulteten, Ekmansgatan 3, Göteborg

"... men i Gosen var det ljus" - Jan Bygstad, ordförande FBB
Respons - Daniel Johansson, studierektor

Servering

Församlingsfakulteten idag och imorgon - Torbjörn Johansson, rektor

Lördag 7 oktober kl 11.00

Högtidsgudstjänst i Vasakyrkan - biskop Hans Martin Jönsson, Ingemar
Svenungsson, kyrkoherde em m fl

Förflyttning till LM Engströms gymnasium

Servering

14.00 Det andliga klimatet i folk och kyrka

Panelamtal: Ivar Arpi, skribent, Susanna Birgersson, skribent, Kjell O
Lejon, professor, biskop Roland Gustafsson, Päivi Räsänen, riksdagsledamot
Moderator: Jacob Sidenvall, ledarskribent

Tårter

Högtidstal - Gunnar Andersson, ordf

Vesper - biskop Bengt Ådahl

Beräknat slut kl 18.00

Välkommen!

Anmälan behövs till fredagen på Församlingsfakulteten och lördagen på
LM Engströms gymnasium. Anmäl senast 22/9 till e-post
info@kyrkligaforbundet.se eller telefon 0708-451125

